

Powiatowy Urząd Pracy w Staszowie

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE STASZOWSKIM
W II PÓŁROCZU 2010 ROKU**

Staszów 2011 rok

I. WSTĘP

We wstępie opracowania nakreślono strukturę bezrobocia w II połowie 2010 roku w powiecie staszowskim, uzasadniono potrzebę monitorowania zawodów nadwyżkowych i deficytowych oraz wskazano źródła informacji. W części drugiej zdiagnozowano lokalny rynek pracy, ze szczególnym uwzględnieniem struktury zawodowej osób bezrobotnych, a także struktury bezrobocia wg zawodów i grup zawodów. Oddzielnie przeanalizowano zaewidencjonowane w badanym okresie czasu oferty pracy. Następnie zaprezentowano ranking zawodów nadwyżkowych i deficytowych występujących na obszarze działania Powiatowego Urzędu Pracy w Staszowie. Rozważania zakończono wnioskami, które mogą przyczynić się do zwiększenia efektywności działań podejmowanych zarówno przez PUP jak również władze samorządowe, instytucje rynku pracy, społecznych partnerów na rzecz kreowania pozytywnych zmian na lokalnym rynku pracy a także członków Powiatowej Rady Zatrudnienia w wykonywaniu jednego z podstawowych działań ustawowych, czyli opiniowania kierunków kształcenia i zatrudnienia.

Według stanu na koniec II półrocza 2010 roku w powiecie staszowskim zarówno liczba bezrobotnych jak również stopa bezrobocia były niższe niż w analogicznym okresie rok wcześniej. Stopa bezrobocia w powiecie staszowskim według danych GUS na koniec grudnia 2010 roku wynosiła 11% ludności aktywnej zawodowo i była o 0,5 punktu procentowego niższa niż w końcu 2009 roku. W omawianym okresie w województwie świętokrzyskim powiat staszowski zaliczany był do powiatów z najniższą stopą bezrobocia i zajmował 3 miejsce (najniższa stopa – powiat pińczowski 8,6%, najwyższa – powiat skarżyski 24,9%). Zarejestrowanych było 3773 osób bezrobotnych, w tym 1884 kobiety, które stanowiły 49,9 % ogółu bezrobotnych, zarejestrowanych kobiet było o 104 mniej niż w roku poprzednim. Na koniec roku 2010 podział bezrobotnych ze względu na wiek wyglądał następująco:

- Osoby bezrobotne w wieku 25-34 lata – 1233 osoby (32,7 % ogółu),
- Osoby bezrobotne w wieku 18-24 lata – 1047 osób (27,7% ogółu),
- Osoby bezrobotne w wieku 35-44 lata – 674 osoby (17,9 % ogółu),
- Osoby bezrobotne w wieku 45-54 lata – 560 osób (14,8 % ogółu),
- Osoby bezrobotne w wieku 55-59 lat – 211 osób (5,6 % ogółu),
- Osoby bezrobotne w wieku 60-64 lata – 48 osób (1,3 % ogółu).

Według danych PUP na dzień 31.12.2010 r. najwięcej zarejestrowanych osób bezrobotnych posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe – 1189 osób (31,5%), na drugim miejscu znajdowała się grupa osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 901 osób (23,9%), kolejną grupę stanowiły osoby posiadające wykształcenie podstawowe – 700 osób (18,6%). Na czwartym miejscu pod względem liczebności znajdują się osoby z wykształceniem wyższym 499 osób (13,2%). W grupie tej obserwuje się sukcesywny wzrost procentowy bezrobocia, w roku 2006 zarejestrowanych było 406 osób, co wówczas stanowiło 7,6% ogółu, następnie w kolejnych latach było odpowiednio 9,2 %; 11,7%; 12,2%.

Pozytywną zmianą w omawianym okresie jest zmniejszenie ilości bezrobotnych osób do 25 roku życia, długotrwale bezrobotnych, osób bez doświadczenia zawodowego, kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka oraz bezrobotnych po odbyciu kary pozbawienia wolności. Ostatnie półrocze to również czas swobodnego przepływu siły roboczej między rynkami pracy Unii Europejskiej i rodzimym rynkiem pracy. Duża mobilność części zasobów pracy związana jest w dalszym ciągu z reperkusjami na lokalnym rynku pracy wywołanymi kryzysem ekonomicznym w europie i na świecie.

1.1. Cel opracowania

Trudna sytuacja na rodzimym rynku pracy wymaga systematycznego, dokładnego i regularnie prowadzonego monitoringu występujących dysproporcji i analizowania zmian zachodzących na rynku pracy. „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych” przyczynia się do zdobycia wiedzy o aktualnej podaży i popycie na lokalnym rynku pracy w odniesieniu do wybranych zawodów, umożliwia również dokonanie analizy zjawisk zachodzących na lokalnym rynku pracy oraz analizy potencjału zawodowego ogółu osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Staszowie. Wnioski uzyskane w wyniku prowadzonych badań pozwolą na dokonanie oceny szans na zdobycie zatrudnienia w poszczególnych zawodach, co może stanowić wskazówkę w podejmowaniu działań zmierzających do osiągnięcia równowagi na rynku pracy. Uzyskanie jak najszerszej wiedzy nt. podaży i popytu na pracę jest szczególnie przydatne do efektywnego wykorzystywania środków finansowych z Funduszu Pracy oraz tworzenia projektów szkoleń opartych o realne zapotrzebowanie rynku pracy, dzięki którym zmniejszona zostanie ilość osób bezrobotnych posiadających kwalifikacje generujące długotrwałe bezrobocie.

1.2. Podstawa prawna

Poniższy raport obejmujący analizę rynku w powiecie staszowskim w II połowie roku 2010 sporządzony został zgodnie z wytycznymi w „Zaleceniach metodycznych do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych”. Podstawę prawną stanowią:

- I. Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. nr 99, poz. 1001 z dn. 20.04.2004 r. z późn. zm.)*
- II. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. nr 82 z dn. 17 maja 2010 r., poz. 537)*
- III. Załącznik 2 do sprawozdania MPiPS-01 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy. Stan za II półrocze 2010 roku*
- IV. Załącznik 3 do sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności za II półrocze 2010 roku”*

1.3. Metodologia opracowania

*Pod pojęciem **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Natomiast określenie **zawód nadwyżkowy** oznacza zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.*

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych opracowano stosując jako podstawowe mierniki:

1. Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów ($W_{n,i}^k$)

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

- ($W_{n,i}^k$) < 0,9 to zawody nadwyżkowe,*

- $0,9 \leq (W_{n,i}^k) \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),
 - $(W_{n,i}^k) > 1,1$ to zawody deficytowe
2. Wskaźniki struktury bezrobotnych według zawodów (grup zawodów) w II półroczu 2010 roku
 3. Wskaźniki struktury napływu bezrobotnych według zawodów (grup zawodów) w II półroczu 2010 roku
 3. Wskaźniki struktury ofert pracy według zawodów (grup zawodów) w II półroczu 2010 roku
 4. Wskaźniki struktury bezrobotnych według PKD w II półroczu 2010 roku
 5. Wskaźniki struktury ofert pracy według PKD w II półroczu 2010 roku.

Aktualne sytuację w zakresie zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie staszowskim oszacowano w oparciu o źródła informacji będące w posiadaniu Powiatowego Urzędu Pracy w Staszowie, zawierające dane o liczbie osób bezrobotnych, poszukujących pracy i zgłoszonych wolnych miejscach pracy według zawodów i specjalności. Istotnym dokumentem, z którego korzystano tworząc „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych” jest Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania wraz z załącznikami. W połowie roku 2010 Klasyfikacja zawodów i specjalności została zmieniona i dostosowana do potrzeb rynku pracy¹.

Struktura klasyfikacji obejmuje 10 grup wielkich (kod jednocyfrowy), 43 grupy duże (kod dwucyfrowy), 132 grupy średnie (kod trzycyfrowy), 444 grupy elementarne (kod czterocyfrowy). Grupy elementarne obejmują 2360 zawodów i specjalności, poszczególnym zawodom nadano kod 6-cio cyfrowy. Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania poszczególnych zawodów i specjalności w grupy elementarne, a te z kolei w bardziej zagregowane grupy średnie, duże i wielkie, na podstawie podobieństwa kwalifikacji zawodowych wymaganych do realizacji zadań danego zawodu/specjalności. Klasyfikacja zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy definiuje następujące pojęcia:

4. **Zawód** – zbiór zadań, zespół czynności wyodrębniony w wyniku społecznego stosowania podziału pracy, wykonywanych stale, wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności) zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Zawód może dzielić się na specjalności;
5. **Specjalność** – podział pracy w ramach zawodu, zawiera czynności o charakterze podobnym, wymagających pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki;
6. **Umiejętność** – sprawdzona możliwość wykonywania odpowiedniej klasy zadań w ramach zawodu/specjalności
7. **Kwalifikacje zawodowe** – układy wiedzy i umiejętności wymagane do realizacji składowych zadań zawodowych².

¹ Modernizacja Klasyfikacji zawodów i specjalności przygotowana została w oparciu o wnioski składane przez ministerstwa i urzędy centralne, administrację samorządową, związki zawodowe, organizacje pracodawców, stowarzyszenia zawodowe, oraz badania analizy przeprowadzone przez zespół ekspertów Instytutu Pracy i Polityki Społecznej.

² Definicje za klasyfikacją zawodów i specjalności 2010

II. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

2.1 Bezrobotni według grup zawodów i zawodów w powiecie staszowskim w 2010 roku (T-II/P-1, T-II/P-1a)

Bezrobotni zarejestrowani w urzędzie w końcu II półrocza 2010 roku sklasyfikowani zostali ze względu na posiadany zawód, do którego wykonywania posiadają kwalifikacje potwierdzone odpowiednim dokumentem, bądź stażem pracy w danym zawodzie. Jak wynika z tabel T-II/P-1 i T-II/P-1a bezrobotni reprezentowali 369 zawodów skupionych w 285 grupach elementarnych.

Populacja bezrobotnych bez zawodu dotyczy osób z wykształceniem średnim ogólnym, gimnazjalnym i niższym. Na koniec omawianego okresu w urzędzie zarejestrowanych było 925 bezrobotnych bez zawodu i stanowili oni 24,5 % ogólnej liczby bezrobotnych. Spośród zarejestrowanych bezrobotnych 2848 osób posiadało zawód co stanowi 75,5% ogólnej liczby bezrobotnych. Analizując populację bezrobotnych posiadających zawód pod względem płci można zauważyć, że posiadaniem zawodu mogą pochwalić się na równi kobiety i mężczyźni (odpowiednio 75,5% i 75,3%).

Na koniec II półrocza 2010 roku najwyższy wskaźnik bezrobocia zanotowano w następujących dużych grupach zawodów:

Tabela 1. Struktura bezrobotnych wg grup zawodowych w powiecie staszowskim. Stan w końcu II-półrocza 2010 r.

L.P.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem [%]
1.	31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	15,5
2.	72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	13,3
3.	75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna i produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	10,9
4.	52	Sprzedawcy i pokrewni	7,8
5.	71	Robotnicy budowlani i pokrewni	6,8
6.	33	Średni personel d.s. biznesu i administracji	6,3
7.	51	Pracownicy usług osobistych	6,1
8.	24	Specjaliści do spraw ekonomii i zarządzania	4,5
9.	23	Specjaliści wychowania i nauczania	4,1

Warto zwrócić uwagę na to, iż najliczniej reprezentowana grupa zawodów wśród bezrobotnych ogółem oraz wśród absolwentów to „31- Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych” i zdominowana jest przez bezrobotnych reprezentujących grupę elementarną technicy mechanicy, stanowiącą 6,2% bezrobotnych ogółem oraz 9,8% wśród absolwentów.

Analizując bezrobotnych ze względu na posiadany zawód uwzględniono zawody reprezentowane przez więcej niż 50 bezrobotnych. Najliczniej reprezentowany jest zawód sprzedawcy 156 osób, w tym 150 kobiet, co stanowi 96,1% wszystkich bezrobotnych sprzedawców, natomiast wśród krawców kobiety stanowią 100% reprezentantów tego zawodu. Kobiety stanowią większość również w następujących

zawodach: technik ekonomista 87,6%; technik handlowiec 85%; technik żywienia 79,6%; ekonomista 79,6%. Mężczyźni z kolei stanowili większość w zawodach: mechanik pojazdów samochodowych 100%; murarz 97,5%; technik mechanik 96,2%; ślusarz 95%; mechanik maszyn przemysłowych 90,5%.

Tabela 2. Bezrobotni wg zawodów w powiecie staszowskim. Stan w końcu II-półrocza 2010 r.

L.P.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych	W tym kobiety
1.	522301	Sprzedawca	156	150
2.	331403	Technik ekonomista	154	135
3.	753105	Krawiec	147	147
4.	311504	Technik mechanik	132	5
5.	722204	Ślusarz	99	5
6.	711202	Murarz	80	2
7.	522305	Technik handlowiec	67	57
8.	322202	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	64	51
9.	263102	Ekonomista	54	43
10.	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	54	0
11.	723307	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	53	5

Kolejna grupa bezrobotnych poddana analizie to absolwenci. W końcu II półrocza 2010 roku zarejestrowanych było 293 absolwentów (w tym 134 kobiety) co stanowiło 7,7 % ogółu bezrobotnych. Wśród tej grupy zarejestrowanych w PUP 59 osób nie posiadało zawodu wyuczonego, co daje 20,1% reprezentantów grupy. Wśród absolwentów najliczniej reprezentowane były zawody: pedagog (14 osób, w tym kobiety-14), technik drogownictwa (13, kobiety-0), sprzedawca (12, kobiety-12), operator obrabiarek skrawających (11, kobiety-0), technik mechanik (10, kobiety-0), technik mechanizacji rolnictwa (10, kobiety-0), technik ekonomista (12, kobiety-12). Należy zwrócić uwagę na fakt, iż w II połowie roku 2009 pedagog również należał do najliczniej reprezentowanego zawodu wśród absolwentów.

Tabela 3. Struktura bezrobotnych absolwentów wg grup zawodowych w powiecie staszowskim w II połowie 2010 roku

L.P.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni absolwenci [%]
1.	31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	23
2.	72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	11,9
3.	23	Specjaliści wychowania i nauczania	10,2
5.	52	Sprzedawcy i pokrewni	8,5
6.	33	Średni personel d.s. biznesu i administracji	6,4
7.	21	Średni personel nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	5,9
8.	24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	5,9
9.	26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	5,5

Wśród bezrobotnych absolwentów w II połowie 2010 roku spośród przedstawionych w tabeli grup zawodów najliczniej reprezentowane zawody to: pedagog, , technik drogownictwa, technik mechanizacji rolnictwa, sprzedawca. W tej grupie bezrobotnych w II połowie 2009 roku w czołówce plasowały się zawody pedagog, sprzedawca, technik elektronik, a w I połowie pedagog, technik mechanik, technik elektronik.

Tabela 4. Struktura bezrobotnych kobiet-absolwentek posiadających zawód według grup zawodów

L.P.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni absolwenci KOBIECY [%]
1.	23	Specjaliści wychowania i nauczania	19,5
2.	52	Sprzedawcy i pokrewni	17,5
3.	33	Średni personel d.s. biznesu i administracji	12,3
4.	24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	10,3
5.	26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	10,3
6.	51	Pracownicy usług osobistych	10,3

Następną kategorię bezrobotnych stanowią osoby pozostające w ewidencji powyżej 12 miesięcy. Ich liczba na koniec II półrocza 2010 roku osiągnęła poziom 469 osób, stanowili oni 12,4% ogółu zarejestrowanych w urzędzie. Udział kobiet w omawianej grupie wyniósł 53%. Osoby nie posiadające uprawnień do wykonywania zawodu stanowiły 13% grupy (61 osób). Najliczniej reprezentowane zawody w tej populacji bezrobotnych pokazuje poniższa tabela:

Tabela 5. Bezrobotni długotrwale wg zawodów w powiecie staszowskim

L.P.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych	W tym kobiety
1.	753105	Krawiec	33	33
2.	522301	Sprzedawca	29	29
3.	331403	Technik ekonomista	24	23
4.	311504	Technik mechanik	17	0
5.	722314	Tokarz w metalu	13	2
6.	722204	Ślusarz	12	1
7.	753303	Szwaczka	10	10
8.	723307	Mechanik maszyn i urządzeń	10	1
9.	314207	Technik rolnik	11	9

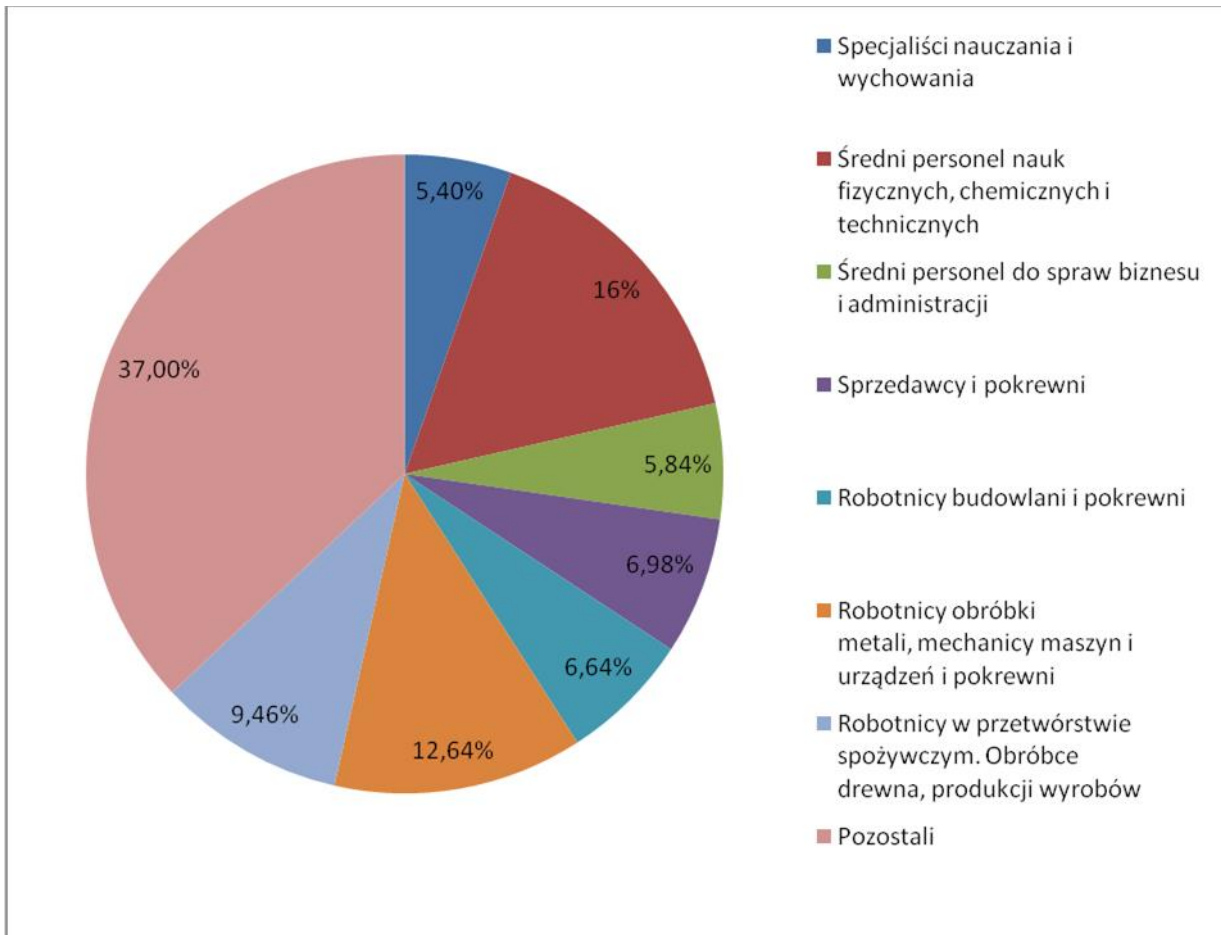
Powyższe analizy ukazują utrwalenie się podziału na zawody „męskie” i „kobiecy”. Przyczyną zaistniałej sytuacji jest najprawdopodobniej ograniczanie zatrudnienia w wielu podmiotach gospodarczych funkcjonujących na lokalnym rynku pracy. Pracodawcy, w tzw. „trudnych okresach dla gospodarki”, chętniej zatrudniają mężczyzn niż kobiety.

2.2 Napływ bezrobotnych wg zawodów staszowskim w II połowie 2010 roku (T-II/P-2, T-II/P-2a)

W roku 2010 w Powiatowym Urzędzie Pracy w Staszowie zarejestrowało się ogółem 7698 osób bezrobotnych, tj. o 431 osób więcej niż w roku 2009 i o 1856 niż w roku 2008. Z ewidencji w roku 2010 wyłączonych zostało 7849 osób bezrobotnych (o 920 więcej niż w roku poprzednim i o 1265 więcej niż w roku 2008). W II połowie 2010 roku w PUP Staszów odnotowano napływ w ilości 4140 bezrobotnych, z czego 2055 stanowiły kobiety i 662 (15,9%) absolwenci.

Napływ bezrobotnych w II półroczu 2010 roku zagregowany był w 35 dużych grupach reprezentowanych przez 400 zawodów.

Wykres 1. Najliczniejszy napływ bezrobotnych wg dużych grup zawodów

Wśród omawianej grupy bezrobotnych posiadaniem zawodu mogło pochwalić się 3147 osób, tj. 75,5 % ogółu, bezrobotnych bez zawodu „napłynęło” 993 osoby w tym 526 kobiet (59,2%) i 116 absolwentów (11,6%).

Tabela 6 . Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie staszowskim w II półroczu 2010 roku

L.P.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych ogółem
1.	311504	Technik mechanik	158
2.	753105	Krawiec	144
3.	522301	Sprzedawca	146
4.	331403	Technik ekonomista	136
5.	722204	Ślusarz	88
6.	235107	Pedagog	87
7.	711202	Murarz	82
8.	522305	Technik handlowiec	68
9.	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	67
10.	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	64
11.	514101	Fryzjer	61
12.	263102	Ekonomista	60

Najliczniej reprezentowane zawody wśród napływających bezrobotnych to technik mechanik (3,8%), sprzedawca (3,5%) oraz krawiec (3,4%). W poprzednich latach zawód technik mechanik również znajdował się w czołówce zawodów reprezentowanych przez napływających bezrobotnych, jednak jego udział procentowy w roku 2010 zmniejszył się.

Największy napływ do bezrobocia wśród kobiet nastąpił u bezrobotnych nie posiadających zawodu i wyniósł 526 osób, co stanowiło 25,5% grupy. Najliczniej reprezentowane zawody przedstawia poniższa tabela:

Tabela 7. Napływ bezrobotnych kobiet wg zawodów w powiecie staszowskim w II połowie 2010 roku

L.P.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych kobiet
1.	753105	Krawiec	144
2.	522301	Sprzedawca	140
3.	331403	Technik ekonomista	119
4.	235107	Pedagog	74
5.	514101	Fryzjer	61
6.	522305	Technik handlowiec	57
7.	263102	Ekonomista	50

W roku 2009 zarówno w opracowaniu półrocznym jak rocznym najliczniej reprezentowane zawody wśród napływających kobiet to również krawiec, technik ekonomista i sprzedawca.

W II połowie roku 2010 w urzędzie pracy w Staszowie zarejestrowało się 662 absolwentów, co stanowiło 15,9% napływu bezrobotnych, wśród tej grupy 54,8% to kobiety (363 osoby). Spośród bezrobotnych rejestrujących się w PUP po zakończeniu edukacji 116 osób, tj. 17,5 % nie posiadało zawodu wyuczonego. Wśród napływających absolwentów najliczniej reprezentowany zawód to pedagog (43

osoby; 6,4% ogółu grupy), przy czym 38 osób to kobiety, co stanowi 5,7% napływu absolwentów. Na drugim miejscu plasuje się zawód technik ekonomista – 19 osób (2,8%), z czego 17 to kobiety (2,5%) oraz technik drogownictwa (19 osób). Kolejne miejsce z 18 reprezentantami wśród napływających absolwentów zajmują zawody: ekonomista – 18 osób (15 kobiet) oraz technik mechanizacji rolnictwa. W I półroczu 2010 roku najliczniejszy napływ odnotowano kolejno w zawodach: pedagog (6,2% ogółu), technik handlowiec (6,2%), technik mechanik (5,9%); technik ekonomista znajdował się na 8 pozycji z udziałem procentowym w omawianej grupie 3,4%. W analizie rocznej za 2009 rok napływ wśród absolwentów posiadających zawód wyglądał następująco: pedagog, technik mechanik, technik handlowiec, technik elektronik, technik ekonomista.

III. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

3.1. Oferty pracy i ich struktura wg zawodów w powiecie staszowskim w II połowie 2010 roku (T-II/P-3, T-II/P-3a)

Aby monitoring lokalnego rynku pracy był miarodajny i pozwolił określić skalę nadwyżki i deficytu w grupach zawodowych, specjalnościach i poszczególnych zawodach nie wystarczy analiza zawodów reprezentowanych przez bezrobotnych, niezbędna jest również analiza ofert pracy.

Tabela 8. Struktura ofert pracy wg dużych grup zawodów zgłoszonych w powiecie staszowskim w II połowie 2010 roku

L.P.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Oferty pracy [%]
1.	51	Pracownicy usług osobistych	45,3
2.	41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	13,1
3.	83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	4
4.	23	Specjaliści nauczania i wychowania	2,3
5.	75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce	2,2
6.	72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń	2,1
7.	91	Pomoce domowe i sprzątaczk	2

W powyższych dużych grupach zawodów, w których zgłoszono najliczniejsze oferty pracy warto zwrócić uwagę na wyróżniające się najpopularniejsze grupy elementarne. Wśród dużej grupy 51 – Pracownicy usług osobistych najliczniej zgłoszono oferty w grupie „Gospodarz budynków [kod – 5153]” 42,1% ogółu ofert; w grupie 41 – Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni najliczniejsze oferty to „Pracownicy obsługi biurowej [kod – 4110]” (12,1%); a w grupie 83 – Kierowcy i operatorzy pojazdów najczęściej poszukiwani byli „Kierowcy samochodów ciężarowych [kod – 8332]” (3,6%).

Analizowanie i interpretowanie ofert pracy na podstawie tabeli T-II/P-3 jest zadaniem dość trudnym ze względu na dużą różnorodność ofert wpływająca do urzędu. Liczne oferty, które wpłynęły do PUP w Staszowie w II połowie 2010 roku miały charakter jednostkowy, aż w 105 zawodach wpłynęło nie więcej niż 5 ofert pracy. Do analizy zatem wybrano zawody, w których zgłoszono nie mniej niż 25 ofert

pracy. Ponadto pominięto zawody zawierające w nazwie wyrażenie „pozostali”, które wskazuje, iż nie jest to grupa jednorodna i zawiera zawody pokrewne wobec siebie³. Wyjątkowo poddano analizie grupę „Pozostali pracownicy obsługi biurowej (411090)” ze względu na wyjątkowo dużą liczebność zgłoszonych ofert pracy.

W omawianym okresie sprawozdawczym do urzędu pracy w Staszowie wpłynęło 1940 ofert pracy zarówno subsydiowanych jak niesubsydiowanych.

Tabela 9. Najliczniej zgłoszone oferty pracy wg zawodów w powiecie staszowskim zgłoszone w II-półroczu 2010 roku

Lp.	Nazwa zawodu	Liczba ofert pracy zgłoszona w II połowie 2010 roku	w tym:	
			subsydiowane	niesubsydiowane
1.	Robotnik gospodarczy	817	811	6
2.	Pozostali pracownicy obsługi biurowej (411090)	210	208	2
3.	Sprzedawca (522301)	121	86	35
4.	Kierowca samochodu ciężarowego	71	6	22
5.	Sprzątaczką biurowa	36	36	0
6.	Pomoc kuchenna	31	31	0
7.	Robotnik budowlany	28	6	22
8.	Technik prac biurowych (411004)	26	26	0
9.	Kucharz	26	16	10
10.	Kasjer handlowy	25	24	1

Jak pokazuje powyższa tabela wśród najliczniej zgłoszonych ofert pracy dominowały oferty subsydiowane. W zawodach: sprzątaczką biurowa, pomoc kuchenna i technik prac biurowych w II połowie 2010 roku urząd pracy nie dysponował ofertami niesubsydiowanymi. Wysoki udział procentowy wśród ofert subsydiowanych miały również oferty pracy zgłoszone w następujących zawodach: robotnik gospodarczy (99,2%), pozostali pracownicy obsługi biurowej (99%), kasjer handlowy (96%), sprzedawca (71%). Omawiając oferty pracy należy podkreślić, iż znaczna część ofert w ramach prac subsydiowanych zgłoszona została przez jednostki samorządowe, które potrzebowały zwiększonej siły roboczej do walki ze skutkami klęsk żywiołowych, a także, jak co roku do wykonywania prac prostych tj. prac porządkowych.

³ Zawody lub specjalności zaklasyfikowane pod pozycją „XXXX90” nie są konkretnym, określonym zawodem, lecz zbiorem zawodów pokrewnych w ramach grupy elementarnej. Charakteryzują się one dużą niejednorodnością w zakresie zadań zawodowych.

Pomimo sezonowości tych prac oraz konieczności subsydiowania ich środkami Funduszu Pracy ze względu na istniejące problemy z uzyskaniem zatrudnienia przez osoby bezrobotne bez kwalifikacji zawodowych oferty te stanowią istotny element rynku pracy.

W ramach pośrednictwa pracy w urzędach pracy świadczone były również usługi EURES, dzięki którym osoby bezrobotne mogły skorzystać z ofert pracy za granicą. Z usług EURES w Powiatowym Urzędzie Pracy w Staszowie w drugim półroczu 2010 r. skorzystało 50 osób, a pozyskano 63 ofert pracy. Wyjazdami do pracy w większości zainteresowani byli mężczyźni w wieku 20 – 45 lat z wykształceniem zawodowym lub średnim, a także osoby bez żadnych kwalifikacji zawodowych. Największą popularnością cieszyły się niezmiennie prace z branży budowlanej oraz z rolnictwa.

Niestety podobnie jak w latach poprzednich, wciąż największą barierą w realizowaniu ofert pracy w ramach sieci EURES był brak znajomości języków obcych. Blisko 80% kandydatów nie znała języka angielskiego, natomiast tylko 5 % określało znajomość jako dobrą. Ponad 80% zarejestrowanych w bazie EURES nie znało żadnego języka obcego, a tylko nieliczni, bo zaledwie 2% poszukujących pracy deklarowało znajomość więcej niż jednego języka obcego, przy czym znajomość drugiego języka określało jako słabą. Analizując powyższe dane trzeba wziąć pod uwagę to, iż w większości ofert wymagana była znajomość języka angielskiego w stopniu komunikatywnym. Należy zaznaczyć, że znajomość języka angielskiego na poziomie dobrym deklarowały w większości osoby młode, bez doświadczenia w pracy, co z kolei nie pokrywało się z oczekiwaniami pracodawców, którzy najczęściej poszukiwali specjalistów z doświadczeniem zawodowym oraz odpowiednimi uprawnieniami. Przeszkodą w mobilności kandydatów do pracy za granicą obok problemów językowych były również różnice w kwalifikacjach akademickich i zawodowych, polegających głównie na nieuznawaniu na rynkach europejskich kwalifikacji zdobytych w Polsce.

W celu umożliwienia osobom bezrobotnym uzupełnienia lub nabycia nowych kwalifikacji zawodowych zgodnych z oczekiwaniami pracodawców urząd pracy w Staszowie, po przeanalizowaniu lokalnego rynku pracy, inicjuje organizowanie szkoleń zwiększających szanse na uzyskanie zatrudnienia.

Celem szkoleń przeprowadzanych przez PUP w Staszowie było zwiększenie szans na uzyskanie zatrudnienia przez osoby bezrobotne. W II kwartale 2010 roku w szkoleniach zawodowych wzięło udział 82 uczestników. W omawianym okresie dużym zainteresowaniem bezrobotnych cieszyły się, głównie ze względu na zapotrzebowanie rynku pracy szkolenia z zakresu „Kwalifikacja wstępna w zakresie modułu szkoleniowego C1,C1+E,C,C+Ei D”, kursy prawa jazdy kat. C, E i D, skierowano łącznie 33 osób, co stanowiło 40% ogółu szkolonych osób. Niewiele mniejszym zainteresowaniem cieszyły się szkolenia z zakresu obsługi sprzętu ciężkiego, budowlanego i drogowego, skierowano łącznie 25 osób, co stanowiło 30,5% ogółu szkolonych osób. Spośród grupy przeszkolonych bezrobotnych 11% stanowiły osoby z wykształceniem wyższym, 45% z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym, 29% z zasadniczym zawodowym, natomiast 10 osób bezrobotnych nie posiadało żadnego zawodu tzn. 8,2% posiadało wykształcenie średnie ogólnokształcące a 6,8 % tylko wykształcenie podstawowe lub gimnazjalne. Należy podkreślić, iż największym powodzeniem cieszyły się szkolenia, które kończyły się zdobyciem określonych uprawnień: kierowcy, operatora maszyn ciężkich, operatora wózka jezdniowego, pracownika ochrony fizycznej. Związało się to z rozwojem branży budowlanej i zapotrzebowaniem na pracowników z ww. uprawnieniami. Niestety, większość ofert pracy a tym samym zapotrzebowanie na określone szkolenia dotyczą głównie zawodów typowo męskich, co odzwierciedla się w korzystaniu ze szkoleń przez kobiety. Na ogólną liczbę 82 przeszkolonych osób 14 to kobiety, co stanowi 17% ogółu przeszkolonych osób. Kobiety najczęściej podejmowały szkolenia z zakresu: kosmetyczka (3 osoby), obsługa kasy fiskalnej (4 osoby), opiekun osób starszych (3 osoby), kursy językowe (niemiecki 1osoba), kurs kosztorysowania (1 osoba), księgowość (1 osoba), kucharz małej gastronomii (1 osoba). Po ukończeniu ww. szkoleń ponad 35% bezrobotnych podjęło pracę. W 2010 roku 6 osób (w tym 3 kobiety) skierowano na studia podyplomowe, z zakresu:

- Zintegrowana Edukacja Wczesnoszkolna i Przedszkolna z Terapią Pedagogiczną
- Zawodowe studia podyplomowe w zakresie analityki medycznej
- Bezpieczeństwo i Higiena Pracy
- Prawo Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
- Grafika Komputerowa
- Filologia angielska, tłumaczenia przysięgłe

2 osobom bezrobotnym sfinansowano egzamin lub uzyskanie licencji (tylko mężczyźni):

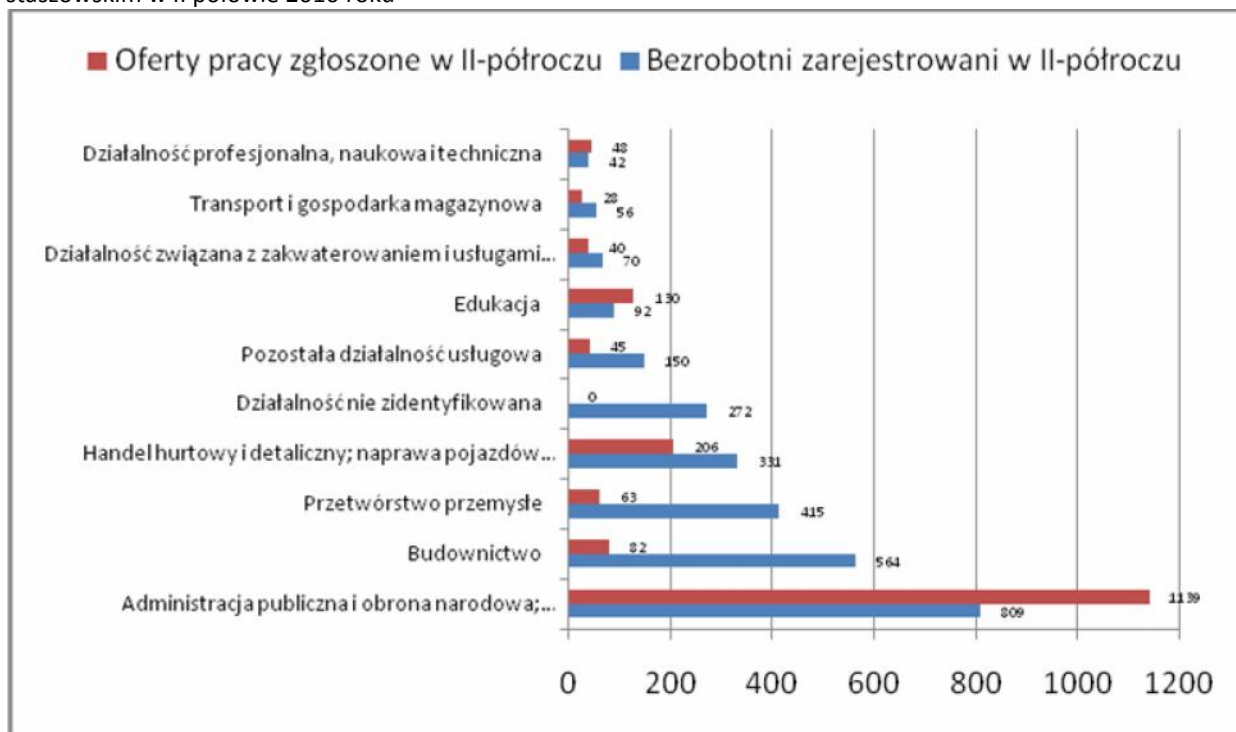
- Świadectwo Kwalifikacyjne - Eksploatacja (Palacz CO) (2 osoby).

3.2. Bezrobotni oraz ich struktura wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy w powiecie staszowskim w II półroczu 2010 roku (T-II/P-9, T-II/P-9)

Spośród 3773 osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w końcu 2010 roku przed rejestracją zatrudnionych było 3066 bezrobotnych, stanowiąc 81,2%. Jak wynika z analizy danych statystycznych wg sekcji PKD ostatniego miejsca pracy najwięcej osób zarejestrowało się po ustaniu zatrudnienia w administracji publicznej(809 osób – 26,4%), budownictwie (564 osoby – 18,4%) i przetwórstwie przemysłowym (415 osób 13,5%). Najmniej osób zarejestrowało się po zakończeniu pracy w firmach w następujących sekcjach PKD: działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (2 osoby), gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników (9 osób), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i powietrze do układów klimatyzacyjnych (13 osób), działalność finansowa i ubezpieczeniowa (16 osób).

Poniższy wykres ilustruje ilość zarejestrowanych osób bezrobotnych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz zgłoszone oferty pracy wg wybranych sekcji PKD.

Wykres . Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy (sekcja PKD) oraz oferty pracy w powiecie staszowskim w II połowie 2010 roku

W omawianym okresie najwięcej ofert pracy zgłoszone zostały z następujących sekcji PKD:

- *administracja publiczna i obrona narodowa – 1139 ofert,*
- *handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 206 ofert,*
- *edukacja – 130 ofert,*
- *budownictwo – 82 oferty,*
- *przetwórstwo przemysłowe – 63 oferty.*

W II półroczu 2010 roku w sześciu sekcjach PKD zgłoszono więcej ofert pracy, niż zarejestrowało się bezrobotnych:

- *administracja publiczna i obrona narodowa (o 330 ofert więcej niż zarejestrowanych bezrobotnych),*
- *edukacja (o 38 ofert więcej niż zarejestrowanych bezrobotnych),*
- *działalność związana z kulturą rozrywką i rekreacją (o 10 ofert więcej niż bezrobotnych)*
- *działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 6 ofert więcej niż bezrobotnych)*
- *opieka zdrowotna i pomoc społeczna (o 3 oferty więcej niż bezrobotnych)*
- *dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (o 1 ofertę więcej niż bezrobotnych).*

Z przeprowadzonych analiz wynika, iż najwięcej wolnych miejsc pracy pochodzi z sekcji administracja publiczna i obrona narodowa, która również generowała wysoki napływ bezrobotnych według rodzaju ostatniego miejsca pracy. Sytuacja ta jest wynikiem zatrudniania pracowników przez samorządy w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych, które charakteryzują się dużą fluktuacją pracowników.

IV. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

4.1. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie staszowskim według dużych grup zawodowych oraz zawodów (T-II/ P-4, T-II/P-5, T-II/P-6)

Zawód deficytowy, zgodnie z zaleceniami metodycznymi do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, to taki, na który na rynku pracy występuje większe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Zawód nadwyżkowy natomiast cechuje się tym, że liczba osób poszukujących pracy w danym zawodzie jest większa od zapotrzebowania na rynku pracy. Gdy obie te wartości są do siebie zbliżone można mówić o zawodach będących w równowadze.

- $(W_{n,i}^k) < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,
- $0,9 \leq (W_{n,i}^k) \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),
- $(W_{n,i}^k) > 1,1$ to zawody deficytowe

W II połowie 2010 roku aż w 24 dużych grupach zawodów (kod dwucyfrowy) wskaźnik intensywności deficytu/nadwyżki wyniósł 0.9 , co wskazuje na nadwyżkę, 1 grupa zawodów zaliczona została do zawodów zrównoważonych (wskaźnik od 0,9 do 1,1), a 10 plasowało się na poziomie powyżej 1,1 i stanowiło zawody deficytowe.

Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych według grup elementarnych wykazuje:

- 190 grup nadwyżkowych,

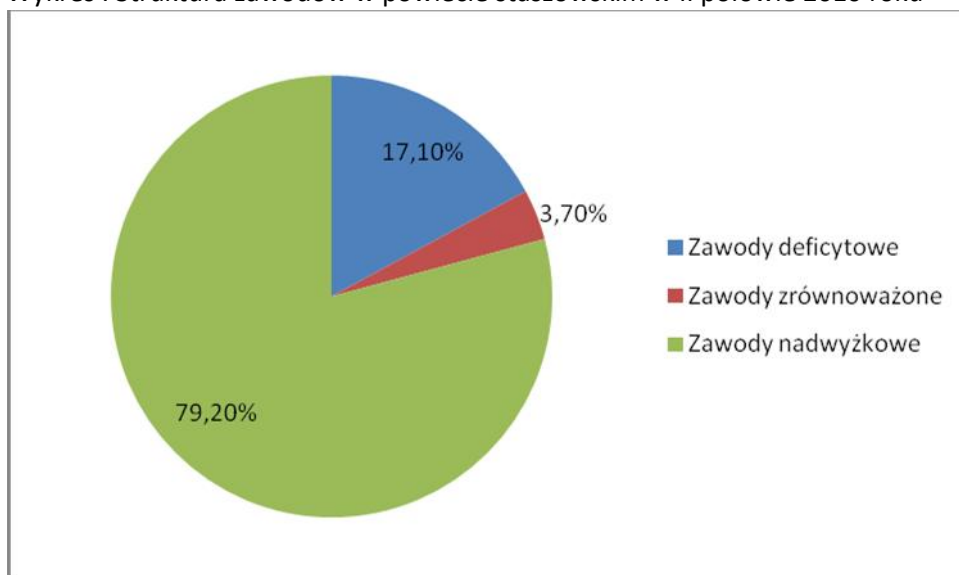
- 8 zrównoważonych (zaopatrzeniowcy [kod 3323], dietetycy i specjaliści d.s. żywienia [kod 2284], inżynierowie elektrycy [kod 2151], robotnicy robót stanu surowego gdzie indziej nie sklasyfikowani [kod 7119], pracownicy d.s. transportu [kod 4323], projektanci grafiki i multimediiów [kod 2166], pracownicy d.s. kredytów pożyczek i pokrewni [kod 3312], pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej nie sklasyfikowani [kod 5249]);
- 30 grup deficytowych – najwyższy wskaźnik intensywności deficytu uzyskały następujące elementarne grupy: pracownicy obsługi biurowej [kod 4110] – wskaźnik 47,2; gospodarze budynków [kod 5153] – 27,2 i kierowcy samochodów ciężarowych [kod 8332] – 14,2.

Przeprowadzona analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w II połowie 2010 roku wskazuje, że:

- zawody deficytowe reprezentowane są przez 88 zawodów i stanowią 17,1%
- zawody zrównoważone to 19 zawodów, stanowiących 3,7%
- zawody nadwyżkowe to 408 zawodów, stanowiących 79,2% zawodów.

Maksymalny deficyt siły roboczej wśród bezrobotnych w omawianym okresie zaobserwowano w 54 zawodach, tj. 10,5% ogólnej liczby wykazanych zawodów. Warto pamiętać, że zapotrzebowanie na pracowników w danym zawodzie obejmuje również oferty na staż i prace interwencyjne, czy roboty publiczne, co wpływa na wysokość wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu.

Wykres . Struktura zawodów w powiecie staszowskim w II połowie 2010 roku

W poniższej tabeli wykazano 30 deficytowych zawodów zanotowanych w II połowie 2010 roku w powiecie staszowskim w zestawieniu ze średnią miesięczną liczbą ofert pracy, zarejestrowanych bezrobotnych, średnią miesięczną nadwyżką siły roboczej. Tworząc zestawienie pominięto zawody o maksymalnym wskaźniku intensywności nadwyżki (zgodnie z wytycznymi), ze względu na ich liczebność i różnorodność. Zawody uszeregowane są narastająco wg wskaźnika intensywności nadwyżki zawodu.

Tabela 10. Zawody nadwyżkowe w powiecie staszowskim w II połowie 2010 roku

L. P	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Średnia miesięczna nadwyżka siły roboczej	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
1	"753105"	Krawiec*	0,5	24	23,5	0,0208
2	"311204"	Technik budownictwa*	0,1667	7,8333	7,6667	0,0213
3	"722204"	Ślusarz*	0,3333	14,6667	14,3333	0,0227
4	"721306"	Blacharz samochodowy*	0,1667	5,8333	5,6667	0,0286
5	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	0,1667	5,3333	5,1667	0,0312
6	"751201"	Cukiernik*	0,1667	3,8333	3,6667	0,0435
7	"311303"	Technik elektryk*	0,1667	3,3333	3,1667	0,05
8	"731802"	Dziewiarz	0,1667	2,6667	2,5	0,0625
9	"522305"	Technik handlowiec*	0,8333	11,3333	10,5	0,0735
10	"233012"	Nauczyciel języka polskiego	0,1667	2	1,8333	0,0833
11	"263204"	Socjolog	0,1667	1,6667	1,5	0,1
12	"311924"	Technik technologii odzieży*	0,3333	3,3333	3	0,1
13	"243106"	Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,5	3,5	3	0,1429
14	"751204"	Piekarz*	0,8333	5,1667	4,3333	0,1613
15	"741101"	Elektromonter instalacji elektrycznych	0,3333	2	1,6667	0,1667
16	"752205"	Stolarz*	1	5,8333	4,8333	0,1714
17	"712601"	Hydraulik	0,5	2,5	2	0,2
18	"711202"	Murarz*	2,8333	13,6667	10,8333	0,2073
19	"723303"	Mechanik maszyn i urządzeń budowlanych i melioracyjnych	0,3333	1,3333	1	0,25
20	"514101"	Fryzjer*	2,6667	10,1667	7,5	0,2623
21	"723190"	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	1,8333	6	4,1667	0,3056
22	"321301"	Technik farmaceutyczny*	0,3333	1	0,6667	0,3333
23	"753303"	Szwaczka	2,1667	5,6667	3,5	0,3824
24	"311101"	Laborant chemiczny	0,1667	0,3333	0,1667	0,5
25	"311603"	Technik technologii chemicznej*	0,1667	0,3333	0,1667	0,5
26	"325402"	Technik masażysta*	0,1667	0,3333	0,1667	0,5
27	"325502"	Inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy	0,1667	0,3333	0,1667	0,5
28	"513202"	Barman	0,1667	0,3333	0,1667	0,5
29	"712401"	Monter izolacji budowlanych*	0,1667	0,3333	0,1667	0,5
30	"834101"	Kierowca ciągnika rolniczego	0,1667	0,3333	0,1667	0,5

Tabela 11. Zawody deficytowe w powiecie staszowskim w II połowie 2010 roku

L.P.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Średnia miesięczna nadwyżka siły roboczej	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
1	"515303"	Robotnik gospodarczy	136,1667	5	-131,17	27,2333
2	"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	11,8333	0,8333	-11	14,2
3	"523002"	Kasjer handlowy	4,1667	0,3333	-3,8333	12,5
4	"941201"	Pomoc kuchenna	5,1667	0,5	-4,6667	10,3333
5	"412001"	Sekretarka	3,1667	0,3333	-2,8333	9,5
6	"332203"	Przedstawiciel handlowy	1,5	0,1667	-1,3333	9
7	"711501"	Cieśla*	1,3333	0,1667	-1,1667	8
8	"721207"	Spawacz ręczny gazowy	1,3333	0,1667	-1,1667	8
9	"911207"	Sprzątaczką biurową	6	0,8333	-5,1667	7,2
10	"343301"	Bibliotekarz*	1,1667	0,1667	-1	7
11	"742190"	Pozostali monterzy elektronicy i serwisanci urządzeń elektronicznych	1,1667	0,1667	-1	7
12	"411004"	Technik prac biurowych*	4,3333	0,6667	-3,6667	6,5
13	"741103"	Elektryk*	1	0,1667	-0,8333	6
14	"731502"	Hutnik - dmuchacz szkła	0,8333	0,1667	-0,6667	5
15	"711404"	Zbrojarz	0,6667	0,1667	-0,5	4
16	"962902"	Dozorca	0,6667	0,1667	-0,5	4
17	"711102"	Monter konstrukcji budowlanych*	0,5	0,1667	-0,3333	3
18	"713201"	Lakiernik*	0,5	0,1667	-0,3333	3
19	"834202"	Operator maszyn drogowych	0,5	0,1667	-0,3333	3
20	"541390"	Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	1,3333	0,5	-0,8333	2,6667
21	"931301"	Robotnik budowlany	4,6667	1,8333	-2,8333	2,5455
22	"722303"	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	0,8333	0,3333	-0,5	2,5
23	"331301"	Księgowy	1,1667	0,5	-0,6667	2,3333
24	"341205"	Pracownik socjalny	0,6667	0,3333	-0,3333	2
25	"343901"	Animator kultury*	0,6667	0,3333	-0,3333	2
26	"611308"	Ogrodnik - uprawa roślin ozdobnych	0,3333	0,1667	-0,1667	2
27	"711903"	Monter rusztowań	0,3333	0,1667	-0,1667	2
28	"712501"	Monter / składacz okien	0,3333	0,1667	-0,1667	2
29	"712604"	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych*	1,6667	0,8333	-0,8333	2
30	"432103"	Magazynier	2,1667	1,3333	-0,8333	1,625

Jak wynika z poprzedniego rozdziału, większość ofert pracy zgłoszonych w najbardziej deficytowym zawodzie to oferty subsydiowane (oferty subsydiowane dla zawodu robotnik gospodarczy 99,2%, dla pracownicy obsługi biurowej 99%).

Warte zauważenia są też zawody deficytowe i nadwyżkowe o maksymalnym wskaźniku deficytu/nadwyżki. W tabeli nr 10 „Zawody nadwyżkowe w powiecie staszowskim w II połowie 2010 roku o maksymalnym wskaźniku intensywności nadwyżki zawodu” zawody opatrzone gwiazdką (*) oznaczają, iż dany zawód objęty jest kształceniem w systemie oświaty i występuje w Klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego⁴. Uzyskanie w tych zawodach maksymalnych średnich nadwyżek siły roboczej może być wynikiem niedostosowania programu nauczania w szkołach do oczekiwań rynku pracy.

⁴ Klasyfikacja Zawodów i Specjalności 2010 – objaśnienia do struktury klasyfikacji zawodów i specjalności.

Tabela 12. Zawody nadwyżkowe w powiecie staszowskim w II połowie 2010 roku o maksymalnym wskaźniku intensywności nadwyżki zawodu

L.P	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Średnia miesięczna nadwyżka siły roboczej
1.	000000	Bez zawodu	0	165,0000	165,0000
2.	311504	Technik mechanik*	0	26,3333	26,3333
3.	331403	Technik ekonomista*	0	22,6667	22,6667
4.	235107	Pedagog	0	14,5000	14,5000
5.	723103	Mechanik pojazdów samochodowych*	0	11,1667	11,1667
6.	322202	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	0	10,6667	10,6667
7.	263102	Ekonomista	0	10,0000	10,0000

Tabela 13. Zawody deficytowe o najwyższym wskaźniku intensywności deficytu

L.P	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Średnia miesięczna nadwyżka siły roboczej	Wskaźnik intensywności i deficytu zawodów
1	"411090"	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	35	0	-35	MAX
2	"235914"	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	2,8333	0	-2,8333	MAX
3	"325905"	Opiekunka dziecięca*	2,1667	0	-2,1667	MAX
4	"531104"	Opiekunka dziecięca domowa	2,1667	0	-2,1667	MAX
5	"753301"	Hafciarka	2,1667	0	-2,1667	MAX
6	"711101"	Konserwator budynków	1,6667	0	-1,6667	MAX
7	"524601"	Wydawca posiłków / bufetowy	1,3333	0	-1,3333	MAX
8	"811104"	Operator koparki	1,3333	0	-1,3333	MAX
9	"422602"	Recepcjonista	1	0	-1	MAX
10	"422103"	Technik obsługi turystycznej*	0,8333	0	-0,8333	MAX

4.3. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie staszowskim w II półroczu 2010 roku (T-II/P-8)

Analizując stosunek liczby bezrobotnych pozostających bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy do liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tej samej grupie zawodów należy podkreślić, iż w II połowie roku 2010 wskaźnik długotrwałego bezrobocia ($W=1,00$) występował w 11 grupach elementarnych, co stanowiło 4,4% ogólnej ich liczby.

Długotrwałego bezrobocia nie generują zawody zagregowane w 145 grupach elementarnych, co stanowi 52,8% ogółu.

Tabela 14. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie wg elementarnych grup zawodów

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1	"4226"	Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	1
2	"1323"	Kierownicy do spraw budownictwa	1
3	"1324"	Kierownicy do spraw logistyki i pokrewni	1
4	"7515"	Klasyfikatorzy żywności i pokrewni	1
5	"2151"	Inżynierowie elektrycy	1
6	"6121"	Hodowcy wyspecjalizowanej produkcji zwierzęcej	1
7	"3522"	Operatorzy urządzeń telekomunikacyjnych	1
8	"4323"	Pracownicy do spraw transportu	1
9	"8213"	Monterzy sprzętu elektronicznego	1
10	"8121"	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali	1
11	"7535"	Wyprawiacze skór, garbarze i pokrewni	1

V. ZAKOŃCZENIE

5.1. Podsumowanie

1. Na koniec 2010 roku stopa bezrobocia w powiecie staszowskim wyniosła 11%.
2. W końcu II połowy 2010 roku w PUP Staszów zarejestrowanych było 3773 osoby bezrobotne, w tym 1884 kobiety, które stanowiły 49,9% ogółu. W tym okresie zarejestrowanych kobiet było o 104 mniej niż w roku poprzednim.
3. Wśród 3773 osób zarejestrowanych jako bezrobotne 3147 posiadało zawód. Bezrobotni reprezentowali 369 zawodów, osoby bez zawodu stanowiły 24,5% ogółu.
4. Najliczniej reprezentowany zawód wśród bezrobotnych to sprzedawca, technik ekonomista, krawiec. W zawodach tych przeważającą większość stanowiły kobiety. Wśród mężczyzn najliczniej reprezentowane zawody to technik mechanik, ślusarz, murarz. Maksymalny udział procentowy kobiet odnotowano w zawodzie krawiec, u mężczyzn – mechanik pojazdów samochodowych.
5. W II połowie 2010 roku zarejestrowanych było 293 absolwentów. Wśród tej grupy bezrobotnych najliczniej spotykany zawód to pedagog, technik drogownictwa i sprzedawca. Napływający absolwenci to najczęściej osoby bez kwalifikacji zawodowych.
6. Spośród osób zarejestrowanych w ewidencji w II połowie 2010 roku 469 osób posiadało status bezrobotnych długotrwałe, stanowili oni 12,4% ogółu.
7. W II połowie 2010 roku w PUP Staszów najwięcej ofert pracy zostało zgłoszonych według sekcji PKD z administracji publicznej i obrony narodowej oraz handlu hurtowego i detalicznego, naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle.
8. Najwięcej ofert pracy zgłoszono w zawodach: robotnik gospodarczy, pozostali pracownicy obsługi biurowej, sprzedawca.

5.2. Wnioski

Opracowanie „Rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie staszowskim w II połowie 2010 roku” nasuwa refleksje podobne do wniosków z wcześniejszych monitoringów. Wyniki, przeprowadzonego monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o sporządzane sprawozdania o rynku pracy, nie są w stanie określić rzeczywistej skali zjawiska w przedmiotowym zakresie. Jest to spowodowane tym, że nie wszystkie wolne miejsca pracy zgłaszane są przez pracodawców do urzędu pracy. Ponadto należy brać również pod uwagę fakt, że coraz więcej bezrobotnych może być sklasyfikowanych w wielu zawodach, ale w momencie sporządzania sprawozdań statystycznych - ujęci są w systemie ewidencji komputerowej pod jednym kodem zawodu. Duże zmiany zachodzące na rynku pracy mogą powodować, że dana osoba posiadająca kilka zawodów, może w danym okresie czasu reprezentować zarówno zawód nadwyżkowy jak i deficytowy, z tym że tylko jeden z nich będzie uwzględniony w statystyce rynku pracy i niniejszym opracowaniu.

Jak wynika z niniejszego opracowania w powiecie staszowskim występuje wysoki odsetek zawodów nadwyżkowych, co jest wynikiem braku korelacji między wymaganiami ze strony pracodawców a kwalifikacjami osób poszukujących zatrudnienia. Duża liczba zawodów nadwyżkowych i perspektywa niewielkiej zmiany w tym względzie oznacza konieczność podejmowania działań umożliwiających przekwalifikowanie osób bezrobotnych zgodnie z aktualnymi potrzebami lokalnego rynku pracy.

Charakterystyczne dla lokalnego rynku pracy jest to, iż systematycznie rośnie liczba ofert pracy, gdzie pracodawcy stawiają coraz wyższe wymagania odnośnie poziomu wykształcenia, posiadanych umiejętności zawodowych, uprawnień oraz doświadczenia, podczas gdy grupa osób bezrobotnych z kwalifikacjami zawodowymi, które uległy dezaktualizacji jest ciągle wysoka. Duże wyzwanie w aktywizacji zawodowej stanowią osoby bezrobotne, które nie mogą podjąć zatrudnienia zgodnego z kwalifikacjami ze względu na posiadane przeciwwskazania zdrowotne, a także osoby, które nie chcą podjąć pracy w zawodzie wyuczonym, ponieważ został on wybrany błędnie i osoba nie wykazuje predyspozycji do pracy w nim. Aby osoby te mogły powrócić lub wejść na rynek pracy niezbędne jest nabycie nowych kwalifikacji zawodowych oczekiwanych na rynku pracy. Jednym z celów tworzenia niniejszego opracowania jest możliwość tworzenia planów szkoleń dopasowanych do tych potrzeb.

Liczną grupę klientów urzędu pracy stanowią osoby bezrobotne nie posiadające motywacji do poszukiwania i podjęcia zatrudnienia oraz osoby posiadające deficyty w zakresie umiejętności poszukiwania pracy. Osoby te pomimo posiadania odpowiednich kwalifikacji mają niewielkie szanse na znalezienie odpowiedniego zatrudnienia. Należy pamiętać, iż pracodawca dokonując selekcji kandydatów ocenia nie tylko ich przygotowanie zawodowe, ale również cechy osobowości i postawę. Zbyt mała elastyczność, brak mobilności i postawa roszczeniowa są częstymi przyczynami odrzucenia kandydatów na etapie rekrutacji.

Dużym problemem na staszowskim rynku pracy jest duża populacja bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych lub z niskim poziomem kwalifikacji. Trudności w podjęciu zatrudnienia przez przedstawicieli tej grupy wynikają z jej liczebności oraz braku wystarczającej ilości ofert pracy dla wszystkich chętnych do jej podjęcia. Charakterystyczna dla tej grupy jest niechęć do uzupełniania, zmiany lub nabywania nowych kwalifikacji zawodowych. Osoby te korzystają w głównej mierze z ofert w ramach robót publicznych i prac interwencyjnych.

Na sytuację na lokalnym rynku pracy w dużym stopniu wpływają liczne oferty subsydiowane. Zapotrzebowanie na stanowiska takie jak pracownik biurowy, administracyjny, sprzedawca często zgłaszane są w ramach ofert stażowych i nie mają charakteru trwałego. Liczne oferty zgłoszone do urzędu dotyczą tego samego, stałego miejsca pracy, charakteryzującego się dużą fluktuacją pracowników, zatem nie generują nowych miejsc pracy.